

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA
DÖVLƏT İDARƏÇİLİK AKADEMİYASI

ƏLİ HƏSƏNOV
ADİL VƏLİYEV

AZƏRBAYCANIN VƏ XARİCİ ÖLKƏLƏRİN SİYASİ SİSTEMLƏRİ

DƏRS VƏSAİTİ

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının Böyük Elmi Şurasının tövsiyəsi, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 17 iyul 2007-ci il tarixli, 880 №-li əmri ilə ali məktəblərin "Politologiya", "Beynəlxalq münasibətlər" ixtisasları üzrə dərs vəsaiti kimi təsdiq edilmişdir.

BAKİ-2007

H 17(07)

x 9(414.1)
H 63

Elmi redaktoru:

Seyfəddin Qəndilov,
t.e.d., professor

Rəyçilər:

Xaqani Məmmədov,
t.e.d., professor

Elçin Əhmədov,
s.e.n., dosent

Kərəm Məmmədov,
s.e.n., dosent

Ə.M. Həsənov, A.İ. Vəliyev

H 17(07) Azərbaycanın və xarici ölkələrin siyasi sistemləri. Dərs vəsaiti - Bakı, "Azərbaycan" nəşriyyatı, 2007. – 248 s.

Dərs vəsaitində Azərbaycanın və xarici ölkələrin siyasi sistemləri, idarəçilik rejimləri, hakimiyyət orqanları, ictimai-siyasi institutları haqqında ümumi məlumat verilir, qədim dövrlərdən başlayaraq günümüzdə qədər dünyada dövlət idarəçilik sistemlərinin formalaşması və inkişafı, dövlətlərin siyasi quruluşu, idarəçilik rejimlərinin xüsusiyyətləri və s. məsələlər müqayisəli təhlil edilir.

Dərs vəsaiti ali məktəblərin politologiya, beynəlxalq münasibətlər və beynəlxalq hüquq ixtisasları və müvafiq fakültələrinin tələbələri üçün nəzərdə tutulmuşdur.

H 480400000 - 017(07)
M 670(07) - 2007

Sifarişlə

Bakı Dövlət Universiteti
ELMİ KİTABXANA

© "Azərbaycan" nəşriyyatı, 2007.

MÜNDƏRİCAT

Giriş	8
-------------	---

I HİSSƏ

“SİYASİ SİSTEM” ANLAYIŞI VƏ ONUN İNKİŞAF DİNAMİKASI

I FƏSİL

§ 1. <i>“Siyasi sistem” anlayışı</i>	11
Siyasi sistem və Konstitusiya	16
Siyasi rejim	17
Dövlət rejimi	18
Dövlət idarəçilik formaları	19
Monarxiya idarəçilik sistemi	20
Respublika idarəçilik sistemi	22
Məhdud hakimiyyətli Prezident idarəetmə üsulu	24
Dualist formalı Prezidentli respublika idarəetmə üsulu	25
Kommunist sisteminin idarəetmə üsulu	26
Məhdudiyəti olmayan Prezident idarəetmə üsulu	27
Hərbi rejimli idarəetmə üsulu	28
Mütləq formalı idarəetmə üsulu	29
Dövlət quruluşu formaları	30
§2. <i>Dünyanın demokratikləşməsi tendensiyası və dövlətlərin siyasi rejimləri</i>	31

II FƏSİL

Azərbaycanın siyasi sistemi:

formalaşması və əsas xarakteristikası	44
Dövlət quruluşu	46
Dövlətin tipi	49

Dövlət başçısı	51
Qanunvericilik hakimiyyəti	54
İcra hakimiyyəti	57
Məhkəmə hakimiyyəti	64
Naxçıvan Muxtar Respublikası	70
Siyasi partiyalar və ictimai təşkilatlar	72

II HİSSƏ

DÜNYA DÖVLƏTLƏRİNİN SİYASİ SİSTEMLƏRİ

III FƏSİL

Respublika idarəçilik sistemi	77
---	----

§1. Prezident Respublikası quruluşlu ölkələrin siyasi sistemləri

Amerika Birləşmiş Ştatları	80
Braziliya	85
Rusiya	91
Anqola	95
Argentina	96
Belarus	97
Cənubi Afrika Respublikası	98
Cənubi Koreya	99
Dominikan Respublikası	100
Ermənistan	101
Filippin	102
Gürcüstan	103
Honduras	104
Xorvatiya	105
İndoneziya	106
İraq	107
İsveçrə	108
Kamerun	109
Keniya	109

Kolumbiya	110
Kosta-Rika	111
Qazaxıstan	112
Qırğızıstan	113
Liviya	114
Meksika	114
Misir Ərəb Respublikası	115
Nigeriya	116
Nikaraqua	117
Özbəkistan	117
Senegal	118
Serbiya	119
Suriya	120
Tacikistan	122
Tunis	123
Türkmənistan	124
Uruqvay	125
Venesuela	126
Yəmən	127
Yunanıstan	127

**§2. Parlament Respublikası quruluşlu ölkələrin
siyasi sistemləri**128

Almaniya	130
İsrail	134
İtaliya	139
Hindistan	143
Türkiyə	146
Avstriya	155
Fici	156
İrlandiya	158
İslandiya	159
Latviya	160